

ALGEMENE INFORMATIE ATELIERWONING VAN DOESBURGHUIS

geldende regeling van het voormalig Fonds BKVB

algemeen

Het Mondriaan Fonds heeft de beschikking over gastateliers in New York (ISCP), Berlijn (Künstlerhaus Bethanien, AIR Berlin Alexanderplatz en een Projectstudio), Parijs (Atelier Holsboer en Van Doesburghuis), Banff, Canada (Centre for the Arts), Istanbul (PiST///), Stockholm (IASPIS), Rome (Projectstudio), Cairo (Townhouse Gallery), Beijing (Projectstudio China), Tokio (AIT), Curaçao (Instituto Buena Bista), Brussel (Wiels), Rio de Janeiro (Capacete), Annandale-on-Hudson (CCS Bard), Praag (MeetFactory), Moengo, Suriname (Tembe Art Studio) en Den Helder (Pompgemaal). Met het verblijf in een van deze ateliers wil het Mondriaan Fonds beeldend kunstenaars en bemiddelaars van deze disciplines in de gelegenheid stellen om in een andere omgeving en cultuur hun werk te verdiepen en daarop te reflecteren. Een verblijf schept tevens mogelijkheden om internationale contacten op te doen of deze uit te breiden en een (eerste) oriëntatie op het ontwikkelen van een nieuwe markt. Bovendien bieden de instellingen waarmee het Mondriaan Fonds samenwerkt over het algemeen geen of beperkte mogelijkheden voor kunstenaars om op individuele basis aan te vragen.

Theo en Nelly van Doesburg

Sinds 2005 voert het Mondriaan Fonds het secretariaat van de stichting het Van Doesburghuis. Deze stichting heeft niet alleen de opdracht de atelierwoning goed te beheren, maar ook om er op toe te zien dat het permanent ten goede komt aan beoefenaars van de kunsten die in het kader van een culturele studie, project of uitwisseling tijdelijk in Frankrijk willen wonen. Met ingang van 2010 maakt het Van Doesburghuis deel uit van het reguliere aanbod van buitenlandateliers van het Mondriaan Fonds.

Theo van Doesburg ontwierp de atelierwoning in de jaren twintig van de vorige eeuw. Zelf heeft hij er door zijn vroegtijdig overlijden nauwelijks gewoond. Zijn vrouw Nelly van Doesburg-Van Moorsel verbleef er tot haar overlijden in 1975 en maakte er een waar bedevaartsoord van voor liefhebbers van de kunsten in de breedste zin van het woord. Dankzij haar erfgename Wies van Moorsel werd de atelierwoning eigendom van de Staat der Nederlanden. Het beheer kwam in handen van de stichting het Van Doesburghuis en het beschikbaar stellen van de woning werd ondergebracht bij het Mondriaan Fonds.

De atelierwoning weerspiegelt Van Doesburgs veranderende opvattingen over compositie. Na zijn uitbreiding van het Neoplasticisme met het Elementarisme legt Theo van Doesburg vanaf 1925 een steeds duidelijker aversie aan de dag tegen het intuïtief componeren. Hij zoekt een universele kunst die op basis van wiskundige gegevens tot stand moet komen. In de laatste jaren van zijn leven past Van Doesburg wetmatigheden toe en construeert hij een universele vorm waarin controleerbaarheid het trefwoord wordt. In de atelierwoning in Meudon is deze controleerbaarheid in de maatvoering terug te vinden. Op basis van schetsen valt af te leiden dat Van Doesburg de gulden snede wilde toepassen. Uiteindelijk kreeg de atelierwoning een ander maatsysteem. Dit markeert in velerlei opzicht de overgang van een intuïtieve naar een meer rationele benadering in Van Doesburg's werk. De simpele ineenpassing van een kubus (atelier) in een rechthoekig blok (woongedeelte) zonder de uitwaaiing van volumes, zoals in vroegere ontwerpen is te zien, heeft een aantal vakgenoten dan ook teleurgesteld. Naast de onmiskkenbare rationalisaties in het denken van Van Doesburg zijn de praktische beperkingen, zoals de geringe omvang van de bouwgrond, daar ook verantwoordelijk voor.

ligging en plattegrond

Het Van Doesburghuis is rustig gelegen, dichtbij de bossen in het dorpje Meudon-Val-Fleury. Vanuit Meudon is er een directe RER-verbinding met het centrum van Parijs (reistijd: ca. 20 minuten). De atelierwoning is relatief klein; er zijn twee verdiepingen waarvan de hoofdverdieping op de eerste etage ligt. Daar bevinden zich de hoge atelierruimte (7.5 x 6.5 en 5 m. hoog), twee gedeeltelijk afsluitbare kamers die tot één ruimte zijn samen te voegen, een zijkamer en een badkamer. Op de begane grond bevindt zich de keuken, een grote kamer en een kleine kamer, een douche met toilet en ketel/bergruimte. Het huis heeft aan de voorzijde een kleine tuin en aan de achterzijde een terras met tuin. In de afgelopen jaren heeft op basis van uitgebreid kleur- en materiaalonderzoek een grootschalige restauratie plaatsgevonden. De atelierwoning is o.a. voorzien van originele meubilering van Cees Braakman, Wim Rietveld en Steen Ostergaard. Er is ook een piano aanwezig. Van de resident wordt verwacht dat hij/zij met zorg met de inventaris omgaat en dat de inventaris wordt achtergelaten zoals het is aangetroffen. Aan het begin en aan het einde van een huurperiode wordt de

inventarislijst doorgenomen. Het Van Doesburghuis bevindt zich op Rue Inffroit 29 in Meudon-Val-Fleury.

verplichtingen

Het Van Doesburghuis is als monument in Frankrijk geregistreerd. De resident wordt geacht zijn/haar medewerking aan het onderhoud van de atelierwoning te verlenen en behoedzaam met het gebouw om te gaan. Aanvragers dienen zich te realiseren dat de atelierwoning als monument een publieksfunctie heeft en zij zich verplichten **iedere eerste zaterdag van de maand van 14.00 – 17.00 uur het Van Doesburghuis open te stellen voor bezoekers**. Verder wordt er van de resident verwacht dat hij/zij, in principe na overleg met de directeur van het Institut Néerlandais in Parijs, bereid is **buiten deze vaste openingstijden** bezoekers te ontvangen. Daarnaast vindt er jaarlijks in een weekeinde in de maand september de *Jour du Patrimoine* plaats: een evenement vergelijkbaar met Open Monumentendag dat honderden bezoekers trekt. Het Van Doesburghuis is in de route opgenomen. Dit betekent dat het atelier gedurende twee hele dagen opengesteld is voor het publiek. Residenten verplichten zich om deze dagen met minimaal twee personen aanwezig te zijn.

voor wie

Inmiddels hebben ruim twintig residenten, werkzaam op de vele gebieden waarbinnen Theo en Nelly van Doesburg actief waren (beeldende kunst, fotografie, architectuur, vormgeving, literatuur, podiumkunsten en muziek gebruik gemaakt van het Van Doesburghuis. Tot deze groep behoren beeldend kunstenaars (o.a. Harald Vlugt, Peter Otto, Lam de Wolf, Ansuya Blom), architecten (o.a. Kas Oosterhuis en kleurdeskundige Mariël Polman), literatoren (o.a. K. Schippers, Hugo Brandt Corstius en Bas Heijne), dichters (o.a. Anneke Brassinga) en componisten/musici (o.a. Roel van Oosten, Jan van de Putte en Elmer Schönberger). Tot eind augustus 2012 verblijft beeldend kunstenaar Christiaan Bastiaans in het Van Doesburghuis en van september tot en met februari 2013 architectuurtheoretica Franziska Bollerey.

Voor deze ronde kunnen alleen beeldend kunstenaars, bemiddelaars op het gebied van de beeldende kunst en beoefenaars van de podiumkunsten (componisten, librettisten, choreografen, toneelschrijvers) een aanvraag indienen. Voor de eerstgenoemde groep geldt dat zij hun aanvraag indienen bij het Mondriaan Fonds. *Podiumkunstenaars worden verzocht hun aanvraag bij het Fonds Podiumkunsten in te dienen.*

verblijfsperiode en financiën

De verblijfsperiode waarvoor kan worden aangevraagd is een half of een heel jaar. De periode loopt van **10 maart 2013 tot en met 30 augustus 2013**, of van **1 september 2013 tot 1 maart 2014** of voor een heel jaar van **10 maart 2013 tot 1 maart 2014**. Op het aanvraagformulier dient aangegeven te worden naar welke periode de voorkeur uitgaat.

Bij een verblijfsperiode van een jaar stelt het Mondriaan Fonds een beurs van € 19.200,- beschikbaar (12 maanden x € 1600,-). Voor een half jaar bedraagt de beurs € 9.600,- (6 maanden x € 1600,-). De subsidie wordt ter beschikking gesteld voor reis-, en materiaalkosten en kosten van levensonderhoud. Dit bedrag is bedoeld voor één persoon; indien een duo of samenwerkingsverband voor de atelierwoning wordt geselecteerd, wordt het bedrag verhoogd met een evenredig bedrag voor de component kosten van levensonderhoud voor de andere aanvrager. De huur van de woning wordt rechtstreeks door het Mondriaan Fonds aan de stichting het Van Doesburghuis voldaan en valt dus buiten het subsidiebedrag. Wel wordt van de resident een bijdrage van € 200,- per maand gevraagd voor gas-, water, electriciteit- en telefoonkosten. Bovendien wordt aan de resident voorafgaand aan de verblijfsperiode van een half jaar een borgsom van € 500,- gevraagd, bij een verblijf van een heel jaar is dat € 1000,-. De resident ondertekent een overeenkomst waarin hij/zij deze verplichtingen aangaat.

nationaliteit

Om voor een subsidie in aanmerking te kunnen komen, moet de aanvrager in Nederland gevestigd zijn en, indien de aanvrager niet de Nederlandse nationaliteit bezit, over een zodanig verblijfsdocument (verblijfsvergunning of stempel van de IND in het paspoort) op grond van de Vreemdelingenwet beschikken dat een beroep op de 'openbare kas' gedaan kan worden, zonder dat een dergelijk beroep gevolgen heeft voor de verblijfsvergunning. Aanvragers die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten moeten tijdens de periode waarvoor subsidie wordt aangevraagd in Nederland gevestigd zijn en moeten aantonen welk belang hun plan heeft voor de beeldende kunst in Nederland. Aanvragers die niet de Nederlandse nationaliteit bezitten, dienen een kopie van het verblijfsdocument en een recent uittreksel uit het bevolkingsregister (niet ouder dan 3 maanden) mee te sturen.

formele toetsing

Alle aanvragen worden eerst getoetst aan de formele voorwaarden. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de nationaliteit, maar ook of een aanvrager voldoet aan de eisen die gesteld worden ten aanzien van (het verlaten van) de opleiding en de duur van de beroepspraktijk. Een werkperiode in een buitenland atelier kan aangevraagd worden door (podium)kunstenaars die tenminste 4 jaar professioneel werkzaam zijn als kunstenaar of tenminste 2 jaar een HBO-opleiding hebben gevolgd aan een academie voor beeldende kunsten. Bemiddelaars moeten kunnen aantonen dat zij tenminste 2 jaar aantoonbaar professioneel werkzaam zijn als bemiddelaar.

Een werkperiode in een buitenland atelier kan **niet** worden aangevraagd **tijdens** het volgen van onderwijs aan instellingen, zoals bachelor - en masteropleidingen, die krachtens de Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek bekostigd worden en postacademische instellingen, zoals de Rijksakademie van Beeldende Kunsten, de Jan van Eyck Akademie, het NIAF en De Ateliers. Verder wordt geverifieerd of een residency periode niet wordt aangevraagd door een rechtspersoon, een lid van de Raad van Toezicht van het Mondriaan Fonds/Fonds Podiumkunsten of door een lid van de Commissie Buitenland Ateliers.

selectieprocedure

Een adviescommissie is belast met de selectie van de aanvragen. Deze commissie bestaat uit minimaal vier leden, inclusief de voorzitter, en is samengesteld uit leden van de commissie buitenlandateliers van het Mondriaan Fonds. Mochten er aanvragen door podiumkunstenaars worden ingediend, dan wordt de commissie uitgebreid met één of twee leden van het Fonds Podiumkunsten. De voorzitter van het bestuur van de stichting het Van Doesburghuis maakt eveneens deel uit van de commissie. De commissie beoordeelt de kwaliteit van het werk van de aanvrager in samenhang met het projectvoorstel. Daarnaast kan de haalbaarheid van het project in de beoordeling een rol spelen. De selectieprocedure wijkt af van die voor de Stimuleringsubsidies van het Mondriaan Fonds. De selectie vindt plaats door middel van een zogenaamde 'afvalprocedure'. In alle gevallen wordt in de eerste plaats een oordeel gegeven over de kwaliteit van het werk. Daarna pas worden de motivatie en/of de plannen in samenhang met de kwaliteit beoordeeld. Bij de advisering kan de adviescommissie, na het oordeel over de artistieke prestaties, de volgende aspecten in haar oordeel betrekken:

- ≡ de plannen of het projectvoorstel met betrekking tot het verblijf in het Van Doesburghuis. Gezien het bijzondere karakter van de verblijfsplek, dient de aanvrager in de motivatie te omschrijven op welke wijze dit in de plannen van de aanvrager wordt ingezet;
- ≡ de motivatie met betrekking tot het verblijf in Parijs;
- ≡ het effect dat het verblijf in Parijs en/of de uitvoering van het voorgestelde project zal hebben op het kunstenaarschap van de aanvrager

De artistieke prestaties en het plan/de motivering kan in de beoordeling zwaarder wegen indien de aanvrager reeds eerder gebruik heeft gemaakt van een buitenlandatelier van het Mondriaan Fonds. Mocht blijken dat uit de aanvragen geen geschikte kandidaat geselecteerd kan worden, is de adviescommissie gerechtigd om zelf een kandidaat te kiezen. Er wordt naar gestreefd om de selectie in **november 2012** afgerond te hebben. De aanvragers ontvangen schriftelijk bericht over de selectie nadat het bestuur van het Mondriaan Fonds het advies van de adviescommissie heeft overgenomen. Na afloop van de subsidieperiode moet een visueel, schriftelijk en financieel verslag worden ingediend. Dit verslag wordt eigendom van het Mondriaan Fonds, dat zich het recht voorbehoudt om het verslag (of delen ervan) openbaar te maken.

Een afwijzing van een aanvraag voor het Van Doesburghuis heeft geen gevolgen voor een eventuele latere subsidieaanvraag.

andere subsidiemogelijkheden

Omdat er per jaar maar één kandidaat (of duo) in aanmerking kan komen voor een verblijf in het Van Doesburghuis, moet het Mondriaan Fonds helaas veel aanvragers teleurstellen. Het Mondriaan Fonds wil daarom op de mogelijkheid wijzen dat voor een verblijf in Parijs (of elders) bijvoorbeeld ook een bijdrage werkbudget via de Stimuleringsubsidies aangevraagd kan worden.

Het bureau **TransArtists** dat in Amsterdam gevestigd is, verstrekt informatie over mogelijke ateliers of artists-in-residence plekken in het buitenland. Tel 020 6127400 / www.transartists.nl

Fonds Podiumkunsten/Mondriaan Fonds

Het Fonds Podiumkunsten is hét cultuurfonds voor muziek, muziektheater, dans en theater in Nederland en geeft namens de Rijksoverheid ondersteuning aan alle vormen van professionele podiumkunsten. Informatie over de subsidiemogelijkheden bij het Fonds Podiumkunsten.nl kunt u opvragen via telefoon 070 7072700 of e-mail info@fondspodiumkunsten.nl. Zie ook www.fondspodiumkunsten.nl.

Het Mondriaan Fonds is het nieuwe landelijke stimuleringsfonds voor beeldende kunst en cultureel erfgoed. Het bevordert bijzondere en vernieuwende projecten en activiteiten van kunstenaars uit Nederland en van Nederlandse en buitenlandse instellingen. Het Mondriaan Fonds komt voort uit de fusie van het Fonds BKVB en de Mondriaan Stichting. Tot 2013 zal het huidige beleid van de beide fondsen worden voortgezet. Informatie over de subsidiemogelijkheden bij het Mondriaan Fonds kunt u opvragen via telefoon 020 5231523 of e-mail receptie@mondriaanfonds.nl. Zie ook www.mondriaanfonds.nl

informatie

Voor meer informatie over het Van Doesburghuis en de selectieprocedure kunt u contact opnemen met Pieter Zeeman, programmamedewerker internationalisering van het Fonds Podiumkunsten tel: 070-7072700 e-mail: p.zeeman@fondspodiumkunsten.nl

Adres: Fonds Podiumkunsten, Postbus 85974, 2508CR Den Haag.

Let op! Aanvraagformulieren dienen **uiterlijk 15 september 2012** door het Fonds Podiumkunsten ontvangen te zijn. Het Fonds Podiumkunsten zal de aanvragen doorgeleiden naar het Mondriaan Fonds.

Aanvragen die na bovenstaande datum binnenkomen worden niet in behandeling genomen.

juli 2012